

ผลประโยชน์ของประเทศไทยจากความตกลงการค้าเสรีระหว่างอาเซียนกับฮ่องกง วิเคราะห์กรณีนโยบายและกฎหมายการลงทุน

BENEFITS TO THAILAND FROM ASEAN-HONG KONG FREE TRADE AGREEMENT AN ANALYSIS OF POLICY AND INVESTMENT LAW

สุปราณี ธรรมพิทักษ์¹

บทคัดย่อ

ความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-ฮ่องกง เป็นความตกลงฉบับที่ 6 ระหว่างอาเซียนกับประเทศคู่ค้า โดยอาเซียนสามารถใช้ฮ่องกงเป็นศูนย์กลางการกระจายสินค้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเป็นประตูสู่ตลาดใหญ่อย่างจีน เนื่องจากฮ่องกงมีความตกลงการค้าเสรีกับจีน สำหรับประเทศไทยเมื่อทำความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-ฮ่องกง แล้วการส่งเสริมการลงทุนจากฮ่องกงเข้ามาสู่ประเทศไทยจะมากขึ้นหรือไม่นั้น มีประเด็นที่ควรพิจารณาคือ โดยทั่วไปนโยบายและกฎหมายการลงทุนที่จะเพิ่มความมั่นใจให้นักลงทุนในประเทศภาคีจะมีสาระสำคัญที่ประเทศภาคีที่เป็นที่ลงทุนจะต้องให้การปฏิบัติต่อนักลงทุนของประเทศภาคีอื่นอย่างเป็นธรรมและเท่าเทียมกับนักลงทุนของประเทศภาคีที่เป็นที่ลงทุน จะต้องไม่เลือกปฏิบัติในการให้สิทธิประโยชน์ในการคุ้มครองการลงทุน การให้ความยุติธรรมในกระบวนการทางกฎหมายและการปกครอง รวมทั้งการให้ความสะดวกเร็วในการพิจารณาการลงทุน การให้สิทธิพิเศษในด้านภาษี การสร้างบรรยากาศการลงทุนที่เหมาะสม การให้ความสะดวกในการโอนเงินการลงทุน การแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

คำสำคัญ: ความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-ฮ่องกง, นโยบาย, กฎหมายการลงทุน

¹ อาจารย์ประจำ วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา E-mail: supraneet@buu.ac.th

Abstract

The ASEAN-Hong Kong Free Trade Agreement is the 6th agreement between ASEAN and its trading partners, enabling ASEAN to utilize Hong Kong as a hub of goods distribution especially to large market as China. Because Hong Kong has a Closer Economic Partnership Arrangement (CEPA) with China. Whether the ASEAN-Hong Kong Free Trade Agreement will promote increased investment in Thailand from Hong Kong depends on several issues, such as: do the general policies and investment laws increase partner country investor confidence; are required expectations and processes fair to investors or the National Treatment (NT), and; are investors of the compatible to the Most-Favored Nation Treatment (MFN) with no privileges for investment protection? This should include the provision of justice in legal and administrative processes, along with quick and convenient consideration of investments, taxation incentives, creating an appropriate investment environment, providing convenient funds transfer procedures for investment and international currency exchange.

Keywords: ASEAN-Hong Kong Free Trade Agreement, Policy, Investment Law

บทนำ

อาเซียนเป็นหนึ่งในกรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (Regional Trading Arrangement: RTA) ของโลกที่มีขนาดใหญ่ การเปิดเสรีการลงทุนอาเซียนเป็นการดำเนินการตามมาตรการกระตุ้นการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ เพื่อดึงดูดการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศเข้ามาในภูมิภาคอาเซียน (Chocksuchart, 2011, pp. 131) ทำให้อาเซียนกลายเป็นเขตการลงทุนเสรีที่ใหญ่เมื่อพิจารณาจากขนาดประชากรที่มีจำนวน 628.9 ล้านคน (The ASEAN Secretariat, 2016)

ความตกลงการค้าเสรีอาเซียน – ฮองกง จะเป็นความตกลงฉบับที่ 6 ระหว่างอาเซียนกับประเทศคู่ค้า หลังจากการลงนามความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์ เมื่อปี 2552 (Association of Southeast Asian Nations, n.d.) สำหรับการจัดทำ FTA ระหว่างอาเซียนกับฮองกงจะก่อให้เกิดประโยชน์กับทั้งสองฝ่าย โดยอาเซียนสามารถใช้ฮองกงเป็นศูนย์กลางการกระจายสินค้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเป็นประตูสู่ตลาดใหญ่ออย่างจีน เนื่องจากฮองกงมีความตกลงการค้าเสรีกับจีน (Closer Economic Partnership Arrangement: CEPA) ทั้งยังเป็นโอกาสการยกมาตรฐานภาคบริการโดยผู้เชี่ยวชาญจากฮองกง โดยเฉพาะด้านการเงิน โลจิสติกส์ และการให้บริการทางกฎหมาย การเข้าสู่แหล่งทุนในฮองกง เนื่องจากฮองกงมีศักยภาพในการลงทุนด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ตามแผนแม่บทด้านความเชื่อมโยงอาเซียน (ASEAN connectivity) ฮองกงจะได้ประโยชน์ด้านภาษีสินค้าการส่งออกมายังอาเซียนที่ต่ำลง ในขณะที่อาเซียนจะได้ประโยชน์ในด้านต้นทุนและราคาสินค้าในส่วนที่นำเข้าจากฮองกงที่ลดลง และการที่ฮองกงตกลงในการผูกพันภาษีสินค้าทุกรายการภายใต้ (ASEAN-Hong Kong Free Trade Agreement: AHKFTA) ที่ร้อยละ 0 (ปัจจุบันฮองกงไม่ได้ผูกพันสินค้าทุกรายการใน WTO ที่ร้อยละ 0 ซึ่งอาจมีการปรับขึ้นภาษีได้) นอกจากนี้ ฮองกงยังให้เงินสนับสนุน จำนวน 25 ล้านเหรียญฮองกง สำหรับโครงการความร่วมมือทางเศรษฐกิจ และวิชาการภายใต้ AHKFTA ในระยะเวลา 5 ปี หลังความตกลงมีผลบังคับใช้

ซึ่งครอบคลุมความร่วมมือด้านศุลกากร การอำนวยความสะดวกทางการค้า โลจิสติกส์ และ E-Commerce เป็นต้น (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2560)

ปัจจุบันการค้าสองฝ่ายระหว่างอาเซียนกับฮ่องกง ในปี 2558 มีมูลค่า 90 พันล้านเหรียญสหรัฐ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 4 ของการค้ารวมของอาเซียน โดยฮ่องกงเป็นคู่ค้าอันดับ 7 ของอาเซียน (Trade and Industry Department, The Government of the Hong Kong Special Administrative Region, 2016) สำหรับการค้ารวมระหว่างไทยกับฮ่องกงในปี 2558 คิดเป็น 13.4 พันล้านเหรียญสหรัฐ โดยฮ่องกงเป็นคู่ค้าอันดับที่ 7 ของไทย ทั้งนี้ไทยส่งออกไปฮ่องกง 11.8 พันล้านเหรียญสหรัฐ และนำเข้าจากฮ่องกง 1.6 พันล้านเหรียญสหรัฐ ในช่วง 6 เดือนแรกของปี 2559 (ข้อมูล ณ มิถุนายน 2559) การค้ารวมไทย-ฮ่องกง มีมูลค่า 6.1 พันล้านเหรียญสหรัฐ ไทยส่งออกไปฮ่องกงมูลค่า 5.5 พันล้านเหรียญสหรัฐ และนำเข้าจากฮ่องกง มูลค่า 0.6 พันล้านเหรียญสหรัฐ (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2560)

จึงคาดหมายได้ว่าในความตกลงการค้าเสรีระหว่างอาเซียนกับฮ่องกง จะมีเรื่องการลงทุนอยู่ด้วย ดังนั้นในบทความนี้จึงเป็นการวิเคราะห์เรื่องผลประโยชน์ของประเทศไทยจากความตกลงการค้าเสรีระหว่างอาเซียนกับฮ่องกง โดยมีข้อสมมติว่านโยบายของภาครัฐไทยคือการดึงดูดการลงทุนจากฮ่องกงให้มากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ และในขณะเดียวกันก็ต้องการให้ฮ่องกงมีพันธะสัญญาที่จะส่งเสริมคุ้มครองการลงทุนของไทยในฮ่องกง และประเด็นปัญหาคือเมื่อทำความตกลงการค้าเสรีแล้ว จะมีการลงทุนจากฮ่องกงเข้ามาสู่ประเทศไทยมากขึ้นหรือไม่ จะมีแนวทางใดที่จะทำความตกลงกับฮ่องกงเพื่อให้มีการลงทุนจากฮ่องกงเข้ามาสู่ประเทศไทยมากขึ้น

ความตกลงว่าด้วยการลงทุนระหว่างประเทศ

ความตกลงว่าด้วยการลงทุนระหว่างประเทศประกอบด้วย 4 ประเด็นหลัก ได้แก่ (สมจินต์ สันถวัรักษ์ และคณะ, 2556)

1. การเปิดเสรีการลงทุน หมายถึง พันธะสัญญาที่ให้นักลงทุนต่างชาติสามารถเข้ามาจัดตั้งนิติบุคคลเพื่อประกอบกิจการอย่างสะดวก เมื่อถึงเวลาก็สามารถขยายกิจการได้ และในการดำเนินกิจการดังกล่าวประเทศเจ้าของพื้นที่จะต้องให้การปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ (National Treatment: NT) คือให้การปฏิบัติที่เท่าเทียมกันกับนักลงทุนในชาติ และจะต้องให้การปฏิบัติเยี่ยงชาติที่ได้รับการอนุเคราะห์ยิ่ง (Most Favoured Nation Treatment: MFN) คือให้การปฏิบัติที่เท่าเทียมกันกับนักลงทุนจากประเทศนอกความตกลง MFN เป็นหลักการในทางกฎหมายระหว่างประเทศโดยมีที่มาจากหลักการห้ามเลือกปฏิบัติ (Non-Discrimination) และเชื่อว่าการไม่เลือกปฏิบัติจะก่อให้เกิดความยุติธรรมและความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (อัญลักษณ์ ทองร่มโพธิ์, 2554)

2. การให้ความคุ้มครองการลงทุน หมายถึง พันธะสัญญาที่ประเทศคู่สัญญาจะต้องให้การคุ้มครองการลงทุนและผลตอบแทนของนักลงทุนจากอีกประเทศหนึ่ง ให้นักลงทุนสามารถโอนย้ายทุนและผลตอบแทนไปที่อื่น ให้การชดเชยการลงทุนที่ประสบความเสียหายเนื่องจากความขัดแย้งในประเทศ การจราจร การต่อต้านรัฐบาล ให้หลักประกันการแลกเปลี่ยนทุนและผลตอบแทนให้เป็นเงินสกุลอื่นอย่างเสรี หากมีข้อพิพาทอันเนื่องจากการผิดพันธะสัญญาของภาครัฐก็ให้มีกระบวนการระงับข้อพิพาทโดยอนุญาโตตุลาการ

3. การอำนวยความสะดวกด้านการลงทุน หมายถึง พันธะสัญญาที่จะต้องสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อให้การลงทุนเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ

4. การส่งเสริมการลงทุน หมายถึง พันธะสัญญาที่จะต้องให้การส่งเสริมการลงทุนด้วยการให้สิทธิประโยชน์ในระยะต้นของการลงทุน

อย่างไรก็ตาม ความตกลงการลงทุนมักจะไม่มีการบรรจุพันธสัญญาทั้ง 4 ประเด็นหลักในความตกลงเดียวกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งเสริมการลงทุน ซึ่งบ่อยครั้งเป็นการให้สิทธิประโยชน์เป็นพิเศษเฉพาะโครงการที่ภาครัฐเห็นความสำคัญ จึงไม่นิยมที่จะระบุไว้ในความตกลง เพราะจะทำให้การใช้มาตรการส่งเสริมการลงทุนไม่คล่องตัวตามนโยบาย ดังนั้นขอบเขตความครอบคลุมของความตกลงจึงขึ้นอยู่กับนโยบายของภาครัฐที่ทำความตกลง และขึ้นอยู่กับความต้องการการลงทุนจากประเทศคู่สัญญา

นโยบายและกฎหมายการลงทุนของไทย

นโยบายและสภาพแวดล้อมด้านการค้าและการลงทุนของไทย ไม่ได้มีลักษณะเป็นการเปิดเสรีแบบฮอว์ก โดยในส่วนของการลงทุนมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องรวม 3 ฉบับ ได้แก่ 1) กฎหมายที่ควบคุมดูแลการประกอบธุรกิจของต่างชาติ ได้แก่ พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2542 2) กฎหมายที่ส่งเสริมการลงทุนทั้งที่เป็นการลงทุนโดยคนไทยและการลงทุนของต่างชาติ ได้แก่ พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ.2520 และ 3) ความตกลงระหว่างประเทศว่าด้วยการลงทุนที่เรียกว่าความตกลงว่าด้วยการลงทุนอาเซียน (ASEAN Comprehensive Investment Agreement: ACIA)

1. พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2542 พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2542 เป็นกฎหมายที่ปรับเปลี่ยนมาจากประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 281 (ป.ว.281) ที่ใช้มาตั้งแต่ปี พ.ศ.2515 มีลักษณะเป็นการให้ความคุ้มครองการลงทุน/การประกอบธุรกิจของคนในชาติ ขณะเดียวกันก็มีลักษณะเป็นข้อจำกัดหรือกีดขวางการเข้ามาลงทุนของต่างชาติ กฎหมายฉบับนี้แสดงให้เห็นว่าไทยมีความกังวลในเรื่องที่คนต่างชาติจะเข้ามาครอบงำเศรษฐกิจไทยและมีความกังวลในด้านความสามารถของคนไทยในการแข่งขันกับคนต่างชาติที่เข้ามาประกอบธุรกิจในไทย โดยทั่วไปบริษัทคนต่างชาติที่เข้ามาประกอบธุรกิจในไทยจะต้องมีคนไทยถือหุ้นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 51 ของทุนจดทะเบียน โดยพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2542 ได้กำหนดบัญชีของธุรกิจที่ไม่อนุญาตให้คนต่างด้าวประกอบกิจการเป็น 3 บัญชี คือ ได้แก่ (สมจินต์ สันถวรักษ์ และคณะ, 2556)

บัญชี 1 ธุรกิจที่ไม่อนุญาตให้คนต่างด้าวประกอบกิจการด้วยเหตุผลพิเศษ

บัญชี 2 ธุรกิจที่เกี่ยวกับความปลอดภัยหรือความมั่นคงของประเทศหรือมีผลกระทบต่อศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี ทัศนกรรมพื้นบ้าน หรือทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

บัญชี 3 ธุรกิจที่คนไทยยังไม่มีความพร้อมที่จะแข่งขันในการประกอบกิจการกับคนต่างด้าว

อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2542 แล้วพบว่า กฎหมายได้กำหนดข้อยกเว้นไว้ค่อนข้างกว้าง กล่าวคือ สำหรับบัญชีที่ 2 หากคณะรัฐมนตรีอนุมัติก็ทำได้ สำหรับบัญชีที่ 3 อธิบดีอนุญาตได้โดยการอนุมัติของคณะกรรมการการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว และที่สำคัญหากประเทศไทยมีสนธิสัญญาระหว่างประเทศที่มีข้อผูกพันให้คนต่างด้าวประกอบกิจการได้ คนต่างชาติก็ทำได้ ดังนั้นเมื่อประเทศไทยเจรจาและทำข้อยกเว้นไว้ในความตกลงการค้าเสรี ก็จะทำให้คนต่างชาติของประเทศคู่สัญญาเข้ามาประกอบกิจการได้

2. พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ.2520 กฎหมายส่งเสริมการลงทุนที่ใช้ในปัจจุบันคือพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน ฉบับปี พ.ศ.2520 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติฯ ฉบับที่ 2 พ.ศ.2534 และฉบับที่ 3 พ.ศ.2544 เป็นกฎหมายที่ให้สิทธิประโยชน์เป็นพิเศษทั้งในส่วนที่เป็นการลงทุนของคนไทยและที่เป็นการลงทุนของต่างชาติ เช่น มีการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล ยกเว้นหรือลดหย่อนอากรสำหรับการนำเข้าเครื่องจักร วัตถุดิบ หรือวัสดุจำเป็น ให้สิทธิประโยชน์เป็นพิเศษในการถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินที่ใช้ประกอบกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน การอนุญาตให้ส่งเงินตราต่างประเทศออกนอกประเทศ เป็นต้น ในด้าน

การเข้ามาลงทุนของคนต่างชาติ การส่งเสริมการลงทุนถือเป็นส่วนหนึ่งของการเสริมสร้างบรรยากาศที่ดีสำหรับนักลงทุนต่างชาติ เนื่องจากนักลงทุนโดยทั่วไปมักจะยื่นโครงการลงทุนเพื่อขอรับการส่งเสริมการลงทุน อย่างไรก็ตามการให้สิทธิประโยชน์แก่นักลงทุนก็มีหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ให้นักลงทุนที่ต้องการได้รับการส่งเสริมการลงทุนปฏิบัติด้วย จึงควรพิจารณาว่านักลงทุนจากฮ่องกงจะถือว่าหลักเกณฑ์เหล่านี้เป็นข้อจำกัด หรือเป็นสิ่งที่สามารถปฏิบัติได้โดยไม่ยากลำบาก เพราะหากเป็นข้อจำกัด โอกาสหรือความเป็นไปได้ที่ฮ่องกง จะเข้ามาลงทุนในประเทศไทยก็จะลดลง

สำหรับหลักเกณฑ์การถือหุ้นของคนต่างชาติคณะกรรมการจะผ่อนคลาตามมาตรการจำกัดถือหุ้นโดยใช้แนวทางการพิจารณา ดังนี้

1) โครงการลงทุนในกิจการเกษตรกรรม การเลี้ยงสัตว์ การประมง การสำรวจและการทำเหมืองแร่ และการให้บริการตามที่ปรากฏในบัญชีหนึ่งท้ายพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจคนต่างด้าว พ.ศ.2542 จะต้องมีส่วนมีสัญชาติไทยถือหุ้นรวมกันไม่น้อยกว่าร้อยละ 51 ของทุนจดทะเบียน

2) โครงการลงทุนในกิจการอุตสาหกรรม อนุญาตให้ต่างชาติถือหุ้นข้างมากหรือทั้งสิ้นได้ไม่ว่าตั้งในเขตใด

3) เมื่อมีเหตุฉุกเฉินสมควร คณะกรรมการอาจกำหนดสัดส่วนการถือหุ้นของต่างชาติ เป็นการเฉพาะสำหรับกิจการที่ให้การส่งเสริมบางประเภท แสดงว่ากิจการบริการไม่ได้รับข้อยกเว้นในเรื่องการถือหุ้น

3. ความตกลงว่าด้วยการลงทุนอาเซียน (ASEAN Comprehensive Investment Agreement: ACIA)

ความตกลงว่าด้วยการลงทุนอาเซียน ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 29 มีนาคม พ.ศ.2555 มีลักษณะเป็นกฎหมายระหว่างประเทศที่มีวัตถุประสงค์เพื่อขยายฐานการลงทุนในภูมิภาค รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยเป็นการรวมความตกลงว่าด้วยเขตการลงทุนอาเซียน (Framework Agreement of the ASEAN Investment Area: AIA) และความตกลงอาเซียนว่าด้วยการส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุน (ASEAN Agreement for the promotion and protection of Investment: IGA) รวมทั้งพิธีสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเข้าด้วยกันเป็นความตกลงฉบับเดียว ความตกลงฉบับนี้จึงประกอบด้วยพันธกรณีหลัก 4 ประการ คือ การเปิดเสรี การส่งเสริม การอำนวยความสะดวก และการคุ้มครองการลงทุน ซึ่งครอบคลุมทั้งการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (Foreign Direct Investment: FDI) และการลงทุนในหลักทรัพย์ (Portfolio Investment) โดยขอบเขตของการเปิดเสรีครอบคลุมธุรกิจ 5 สาขา รวมทั้งบริการที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ เกษตร ประมง ป่าไม้ เหมืองแร่ และภาคการผลิต และการให้ความคุ้มครองนั้นครอบคลุมถึงการลงทุนในธุรกิจบริการภายใต้กรอบความตกลงด้านบริการอาเซียน (ASEAN Framework Agreement on Services: AFAS) ด้วย

หลักการของความตกลงว่าด้วยการลงทุนอาเซียน ประกอบด้วย

1) การเปิดเสรีการลงทุนอย่างค่อยเป็นค่อยไปเพื่อนำไปสู่บรรยากาศการลงทุนที่เสรีและเปิดกว้างในภูมิภาค

2) การให้ประโยชน์แก่นักลงทุนและการลงทุนของต่างประเทศ ที่มีฐานอยู่ในอาเซียน อย่างไรก็ตามในมาตรา 19 ของความตกลงระบุไว้ว่าสมาชิกอาเซียนอาจปฏิเสธการให้สิทธิประโยชน์กับนิติบุคคลที่เป็นเจ้าของ หรือควบคุมโดยนักลงทุนสัญชาตินอกอาเซียนและไม่มีการประกอบธุรกิจอย่างมีนัยสำคัญ (Substantive business operations) ซึ่งเป็นข้อความที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับข้อบทในความตกลง AFAS

3) การคงไว้และให้สิทธิพิเศษระหว่างรัฐสมาชิก กล่าวคือ

- ไม่มีการถอยหลัง (Backtrack) ข้อผูกพันที่ได้ทำไว้ภายใต้ความตกลงเดิมทั้ง 2 ฉบับ คือ ความตกลง AIA และความตกลง IGA

- ให้การปฏิบัติเป็นพิเศษและแตกต่าง และความยืดหยุ่นอื่นแก่รัฐสมาชิก โดยขึ้นอยู่กับระดับการพัฒนาและความอ่อนไหวในแต่ละสาขา
- การให้การปฏิบัติในลักษณะต่างตอบแทนต่อสิทธิประโยชน์ที่ได้รับเมื่อมีความเหมาะสม

- ให้มีการขยายขอบเขตของความตกลงฯ ให้ครอบคลุมสาขาอื่นในอนาคต

ทั้งนี้แนวทางการเปิดเสรีใช้ Negative List Approach กล่าวคือ หากประเทศสมาชิกไม่ต้องการเปิดเสรีก็สามารถจะระบุมাত্রการหรือสาขาธุรกิจที่ยังไม่พร้อม หรือไม่ต้องการเปิดเสรีไว้ในรายการข้อสงวนได้โดยไม่ต้องมีการเจรจาแลกเปลี่ยน แต่ระดับการเปิดเสรีจะต้องไม่น้อยกว่าที่เปิดไว้เดิมภายใต้ความตกลง AIA โดยอนุญาตให้มีการสงวนได้เฉพาะมาตรการที่เป็นการเลือกปฏิบัติระหว่างคนชาติกับคนต่างชาติหรือการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ (National Treatment: NT) การปฏิบัติเยี่ยงชาติที่ได้รับความอนุเคราะห์ยิ่ง (Most-favored-nation Treatment: MFN) การห้ามกำหนดเงื่อนไขการลงทุน (Prohibition of performance requirements) และเงื่อนไขการดำรงตำแหน่งผู้บริหารอาวุโสและคณะกรรมการ (Senior management and board of directors) โดยกำหนดให้ประเทศสมาชิกยื่นตารางข้อสงวนต่อเลขาธิการอาเซียน เพื่อให้ AIA Council รับรองภายใน 6 เดือนนับจากวันที่มีการลงนามในความตกลงฯ โดยประเทศสมาชิกสามารถยื่นขอปรับปรุงข้อสงวนได้ภายในระยะเวลา 12 เดือนนับจากที่ความตกลงฯ มีผลบังคับใช้ คือในระหว่างวันที่ 29 มีนาคม พ.ศ.2555 ถึงวันที่ 28 มีนาคม พ.ศ.2556 ทั้งนี้ เพื่อเป็นการสร้างความยืดหยุ่นให้แก่ประเทศสมาชิก

ข้อสงวนของไทยภายใต้กรอบความตกลง ACIA

ประเทศไทยได้กำหนดข้อสงวนภายใต้กรอบความตกลง ACIA ไว้ 9 ข้อ ดังนี้

1. ให้คำนึงถึงพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2542 เป็นหลัก ประกอบกับกฎหมายเฉพาะอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
2. ให้คำนึงถึงพันธกรณีของไทยภายใต้รายการข้อสงวนของความตกลง AIA ด้วย
3. ให้ปรับปรุงรายการข้อสงวนในกิจการเหมืองแร่ โดยผ่อนปรนเงื่อนไขในการถือหุ้นของนักลงทุนอาเซียน ในกิจการเหมืองแร่ให้เท่ากับที่ผ่อนปรนให้นักลงทุนออสเตรเลีย ภายใต้ความตกลงเขตการค้าเสรีไทย-ออสเตรเลีย ตามข้อบทการปฏิบัติเยี่ยงชาติที่ได้รับความอนุเคราะห์ยิ่ง (Most Favoured-Nation Treatment: MFN) ซึ่งได้ผ่านความเห็นชอบจากคณะ รัฐมนตรีแล้วเมื่อวันที่ 22 มกราคม พ.ศ.2551
4. ขอสงวนสิทธิในการออกมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนที่ไม่ใช่การลงทุนโดยตรง (Non-FDI) สิทธิของผู้มีถิ่นพำนักถาวร การขยายสิทธิภายใต้ความตกลงให้นักลงทุนต่างชาติที่มีกิจการอยู่ในอาเซียนและต้องการขยายการลงทุนในประเทศอาเซียนอื่น (Foreign-owned ASEAN-based investor) ซึ่งเป็นประเด็นที่เพิ่มเติมจากความตกลง AIA
5. ขอสงวนสิทธิในการออกมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินและการป้องปรามการเก็งกำไรค่าเงินบาท
6. ขอสงวนสิทธิในการออกมาตรการที่เกี่ยวข้องกับกิจการของรัฐ รัฐวิสาหกิจ และกิจการที่มีความเกี่ยวข้องกับภาครัฐ
7. ขอสงวนสิทธิในการออกมาตรการที่เกี่ยวข้องกับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)
8. ขอให้ไทยสามารถสงวนมาตรการในสาขาหรือกิจกรรมที่ยังไม่เคยมีมาตรการกำกับดูแลมาก่อน (Unregulated sectors or activities) ได้ เพื่อให้เกิดความยืดหยุ่นในการกำหนดนโยบายของภาครัฐ

9. ขอสงวนสิทธิเรื่องการเปิดเสรีภาคบริการ ยกเว้นบริการที่เกี่ยวข้องกับ 5 สาขา (Services incidental to 5 sectors) ที่อยู่ภายใต้ขอบเขตของความตกลง ACIA ออกจากความตกลง ACIA เนื่องจากควรให้อยู่ภายใต้กรอบความตกลงด้านการค้าบริการอาเซียน (AFAS)

นโยบายและกฎหมายการลงทุนของฮ่องกง

ฮ่องกงมีระบบเศรษฐกิจแบบเสรีนิยม มีข้อจำกัดทางการค้าการลงทุนน้อยมาก เนื่องจากฮ่องกงไม่มีทรัพยากรธรรมชาตินอกจากทำเหมืองน้ำลึกที่ตื้นเขิน ดังนั้นโครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญของฮ่องกงคือการค้า ธุรกิจด้านการเงิน การธนาคาร การประกันภัย การลงทุน และการท่องเที่ยว ฮ่องกงเป็นศูนย์กลางการเงินและการธนาคารที่ใหญ่เป็นอันดับสามของโลก รองจากนิวยอร์ก และลอนดอน และเป็นศูนย์กลางการค้าที่สำคัญที่สุดแห่งหนึ่งของโลก (สถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองฮ่องกง, 2560) ดังนั้นฮ่องกงจึงไม่มีนโยบายหรือกฎระเบียบที่เป็นข้อจำกัดการลงทุนจากต่างประเทศ นักลงทุนต่างชาติสามารถถือหุ้นในกิจการต่าง ๆ ในฮ่องกงได้ทั้งหมด โดยมีข้อยกเว้นเฉพาะสำหรับกิจการเกี่ยวกับวิทยุโทรทัศน์และกิจการรัฐวิสาหกิจ ที่ไม่อนุญาตให้คนต่างชาติถือหุ้นเกินร้อยละ 49 บริษัทของต่างชาติและบุคลากรต่างชาติสามารถจะเข้ามาประกอบธุรกิจในฮ่องกง หรือจดทะเบียนจัดตั้งสาขาเพื่อประกอบธุรกิจในฮ่องกง หรือจัดตั้งสำนักงานตัวแทนในฮ่องกงได้โดยไม่มีการเลือกปฏิบัติและตำแหน่งผู้อำนวยการบริหารในบริษัท ที่เข้ามาดำเนินกิจการในฮ่องกงก็ไม่จำเป็นต้องเป็นคนฮ่องกง หรือเป็นผู้ที่มีถิ่นพำนักในฮ่องกง นอกจากนี้ ฮ่องกงยังไม่มีกระบวนการหรือขั้นตอนในการพิจารณาอนุมัติการลงทุนของต่างชาติเป็นกรณีพิเศษ ขั้นตอนในการจดทะเบียนเพื่อจัดตั้งธุรกิจและการพิจารณาอนุญาตการลงทุนของต่างชาติจึงไม่แตกต่างไปจากกระบวนการหรือขั้นตอนในการพิจารณาอนุญาตการลงทุนของคนฮ่องกง ทั้งนี้ฮ่องกงมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเท่าเทียมกันโดยไม่มีการเลือกปฏิบัติ เมื่อมีการปฏิบัติถูกต้องตามกฎหมายก็จะได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจในฮ่องกงได้ นอกจากนี้ ฮ่องกงยังไม่มีมาตรการควบคุมการลงทุนที่เข้ามาใหม่ ยกเว้นเฉพาะกรณีที่มีการก่อสร้างตึกใหม่ที่จะต้องได้รับอนุญาตและไม่มีการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ การบังคับใช้กฎหมายของฮ่องกงจะมีความเข้มงวดเฉพาะในกรณีที่เป็นการประกอบธุรกิจ หรืออุตสาหกรรมที่มีความเสี่ยงต่อการสร้างมลพิษ หรือในกรณีที่เป็นการประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับด้านเภสัชภัณฑ์ ซึ่งจะมีการบังคับใช้กฎระเบียบอย่างเข้มงวดทั้งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้า การผลิต การขาย และการจัดจำหน่าย ฮ่องกงจึงไม่มีการให้สิทธิประโยชน์เป็นพิเศษเพื่อจูงใจนักลงทุนต่างชาติให้เข้ามาลงทุนในฮ่องกง และโดยที่ฮ่องกงมีสถานะเป็นเมืองท่าเสรีที่ไม่มีการเรียกเก็บภาษีศุลกากร จะมีก็แต่เพียงการเรียกเก็บภาษีสรรพสามิตเฉพาะกับสินค้าเพียง 4 รายการ ได้แก่ แอลกอฮอล์เข้มข้น (hard alcohol) ยาสูบ hydrocarbon oil และเมทิลแอลกอฮอล์ นอกจากนี้ยังไม่มีกำหนดโควตาและไม่มีการกีดกันการทุ่มตลาด ประกอบกับมีการเรียกเก็บภาษีเงินได้ในอัตราต่ำ มีสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานที่ดี ปราศจากการแทรกแซงจากภาครัฐ และมีแหล่งเงินทุนที่เพียงพอ จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ฮ่องกงสามารถดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศได้ไม่แพ้ประเทศอื่นในภูมิภาคที่มีการให้สิทธิประโยชน์เป็นพิเศษเพื่อดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศ ความพร้อมในด้านต่าง ๆ ของฮ่องกงจึงเป็นแรงจูงใจสำคัญที่ทำให้ให้นักลงทุนต่างชาติที่มีศักยภาพสนใจเข้ามาลงทุนในฮ่องกง

ฮ่องกงมีความตกลงด้านการลงทุนที่เป็นส่วนหนึ่งของความตกลงการค้าเสรีกับจีนและกลุ่มสมาคมการค้าเสรีแห่งยุโรป (European Free Trade Association: EFTA) นอกจากนี้ก็ได้ทำความตกลงทวิภาคีเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุนกับประเทศอื่นอีกหลายประเทศ รวมถึงไทยด้วย เมื่อได้ทำความตกลงการค้าเสรีกับประเทศอื่น ฮ่องกงจะเป็นฝ่ายที่ต้องการทำความตกลงทางด้านการลงทุน เพื่อมิให้เกิดปัญหากับนัก

ลงทุนของฮ่องกง สารสำคัญของความตกลงดังกล่าวมีดังนี้ (Trade and industry department, The government of the Hong Kong special administrative region, 2016)

1. ความตกลงการลงทุนในความตกลงการค้าเสรีระหว่างจีนกับฮ่องกง (Closer Economic Partnership Arrangement: CEPA) เป็นยุทธศาสตร์ในการสร้างความร่วมมือด้านการค้าและการลงทุนระหว่างจีนแผ่นดินใหญ่กับเขตปกครองพิเศษฮ่องกงให้มีความเข้มแข็ง และมีการพัฒนาร่วมกัน อย่างไรก็ตาม CEPA ไม่มีความตกลงด้านการลงทุนแยกเป็นการเฉพาะ ข้อบทในส่วนที่เกี่ยวกับการลงทุนจะเน้นเฉพาะเรื่องการอำนวยความสะดวกด้านการลงทุนในสาขาต่าง ๆ ที่จีนและฮ่องกงต้องการส่งเสริมการลงทุนระหว่างกัน โดยจะระบุไว้ในแต่ละสาขาจะมีกลไกความร่วมมือและจะร่วมมือกันอย่างไรและในด้านใดบ้าง

2. ความตกลงการลงทุนในความตกลงการค้าเสรีสมาคมการค้าเสรีแห่งยุโรป-ฮ่องกง (Free Trade Agreement between the EFTA States and Hong Kong, China) ความตกลงการค้าเสรีสมาคมการค้าเสรีแห่งยุโรป-ฮ่องกง เป็นความตกลงการค้าเสรีฉบับแรกที่ฮ่องกงทำกับประเทศในยุโรป มีผลบังคับใช้เมื่อปี พ.ศ. 2555 เนื้อหาของความตกลงครอบคลุมทั้งด้านการค้าสินค้า บริการ และการลงทุน ซึ่งในส่วนของการลงทุนจะครอบคลุมการประกอบธุรกิจเฉพาะในสาขาต่าง ๆ ที่ไม่ใช่ธุรกิจบริการ (Non-services sectors) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อร่วมกันขยายโอกาสด้านการลงทุนระหว่างประเทศภาคีสมาชิก หลักการคือ การให้การปฏิบัติเยี่ยงคนในชาติต่อบุคคลและบุคคลธรรมดาของประเทศภาคีสมาชิกอื่นที่เข้ามาประกอบธุรกิจในประเทศภาคีสมาชิก โดยประเทศภาคีสมาชิกจะไม่สามารถนำข้อจำกัดใด ๆ ที่เกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายเงินทุนและการชำระเงินที่ไม่สอดคล้องกับพันธกรณีภายใต้กรอบ IMF มาบังคับใช้กับการประกอบธุรกิจในสาขาต่าง ๆ ที่ไม่ใช่ธุรกิจบริการของประเทศภาคีสมาชิกอื่น เว้นแต่จะมีปัญหาเรื่องดุลการชำระเงิน ทั้งนี้แนวทางการเปิดเสรีการลงทุนภายใต้ความตกลงฉบับนี้จะใช้ Negative list approach กล่าวคือ หากประเทศสมาชิกไม่ต้องการเปิดเสรีในเรื่องใดก็ต้องระบุมাত্রการหรือสาขาธุรกิจที่ยังไม่พร้อมหรือไม่ต้องการเปิดเสรีไว้ในรายการข้อสงวนได้อย่างไรก็ตาม ก็เปิดโอกาสให้มีการทบทวนเพื่อลดหรือยกเลิกข้อสงวนในทุก ๆ ระยะเวลา 3 ปีเป็นอย่างน้อย นอกจากนี้ประเทศภาคีสมาชิกยังสามารถดำเนินการขอยกเลิกข้อสงวนทั้งหมดหรือเพียงบางส่วนได้ตลอดเวลา โดยอาจจะเป็นการดำเนินการฝ่ายเดียวหรือดำเนินการตามการร้องขอของประเทศภาคีสมาชิกอื่น รวมทั้งเปิดโอกาสให้ประเทศภาคีสมาชิกสามารถยื่นข้อสงวนใหม่ได้ตลอดเวลา โดยการแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรให้ประเทศภาคีสมาชิกอื่นทราบเพื่อขอเจรจา โดยกำหนดให้มีการเจรจาภายในระยะเวลา 30 วันนับจากวันที่ประเทศภาคีสมาชิกยื่นขอเจรจา

ข้อสงวนของฮ่องกงที่ระบุไว้ในความตกลงฉบับนี้มี 3 ข้อ ได้แก่

1) ในการยื่นขอใบอนุญาตเพื่อผลิตหรือเก็บรักษาสินค้าที่ต้องเสียภาษี ให้ผู้ยื่นขอใบอนุญาตแต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการดำเนินการ/จัดการซึ่งจะต้องรับผิดชอบตามกฎหมาย โดยผู้ได้รับแต่งตั้งดังกล่าวจะต้องเป็นผู้ที่มีถิ่นพำนักในฮ่องกงที่มีบัตรประชาชนที่ถูกต้องตามกฎหมายของฮ่องกง สินค้าที่ฮ่องกงเก็บภาษีสรรพสามิต (แทนภาษีศุลกากร) ได้แก่ สุรา ไบยาสูบ น้ำมันไฮโดรคาร์บอน และเมธิลแอลกอฮอล์

2) ในการยื่นขออนุญาตผลิต Optical discs and stampers กำหนดให้ผู้ยื่นขอใบอนุญาตเป็นผู้ผลิต Optical discs and stampers จะต้องเป็นผู้ที่มีถิ่นพำนักในฮ่องกงที่มีบัตรประชาชนที่ถูกต้องตามกฎหมายของฮ่องกง เพื่อให้การคุ้มครองสิทธิบัตรและให้การบังคับใช้มีประสิทธิภาพ

3) ฮ่องกงขอสงวนสิทธิในการใช้หรือคงมาตรการใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสาขาพลังงาน

3. ความตกลงทวิภาคีเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุนระหว่างฮ่องกงกับไทย (Agreement between the government of the Kingdom of Thailand and the government of the Hong Kong special administrative region of the people's Republic of China for the promotion and protection of investments) ความตกลงนี้ทำเมื่อปี 2548 มีอายุ 15 ปีคือสิ้นสุดในปี 2563 (สมจินต์

สันถวรักษ์ และคณะ, 2556) แต่ถ้าไม่มีฝ่ายใดบอกเลิก ก็จะมีผลบังคับต่อไปโดยไม่มีกำหนดเวลา เป็นความตกลงที่เน้นเรื่องการคุ้มครองการลงทุนที่มาจากประเทศคู่สัญญา โดยเน้นให้แต่ละฝ่ายมีการปฏิบัติที่เป็นธรรม และเที่ยงธรรมไม่น้อยกว่าที่ให้กับนักลงทุนในชาติและประเทศอื่น ทั้งในด้านเงินลงทุนและผลตอบแทน มีการกำหนดเรื่องการทดแทนความสูญเสียและการระงับข้อพิพาทโดยใช้อินญาโตตุลาการ แต่ในส่วนของการส่งเสริมมีเพียงข้อผูกพันกว้าง ๆ ว่าแต่ละฝ่ายจะพยายามสนับสนุนและสร้างสภาพที่เอื้ออำนวยต่อการลงทุน จากภาคีคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง นอกจากนี้ยังมีข้อสงวนหรือข้อยกเว้นที่ระบุว่าประเทศคู่สัญญา สามารถที่จะให้ประโยชน์พิเศษแก่นักลงทุนจากชาติที่ไม่ใช่คู่สัญญา ได้มากกว่านักลงทุนจากประเทศคู่สัญญา โดยเฉพาะในเรื่องสิทธิพิเศษทางด้านภาษี หากการให้ประโยชน์พิเศษนี้มาจากการทำความตกลงระหว่างประเทศฉบับอื่น ๆ หรือมาจากกฎหมายไทยที่กำหนดให้ประโยชน์พิเศษแก่บุคคลหรือนิติบุคคลที่ได้รับการส่งเสริม

บทสรุป

ผลประโยชน์ความตกลงการค้าเสรีระหว่างอาเซียนกับฮ่องกง

1. การที่นักลงทุนต่างชาติมองว่าฮ่องกงเป็นประตูสู่จีนแผ่นดินใหญ่ที่เป็นตลาดขนาดใหญ่ แต่มีระบบบริหารที่เป็นเสรี เมื่อนักลงทุนจากต่างประเทศเข้ามาตั้งกิจการหรือทำการค้าขาย หรือประกอบการผลิต ก็สามารถเข้าถึงตลาดจีนได้โดยง่าย ผ่านทางความตกลงร่วมมือระหว่าง ฮ่องกงและจีนที่เรียกว่า Closer Economic Partnership Arrangement (CEPA)

2. ฮ่องกงมีระบบภาษีที่ไม่ซับซ้อนและมีอัตราภาษีค่อนข้างต่ำ กล่าวคือถ้าดำเนินการในรูปบริษัท กำไรที่ได้จากการประกอบธุรกิจในฮ่องกงไม่ว่าจะเป็นธุรกิจของต่างชาติหรือเป็นธุรกิจของคนในชาติก็จะเสียภาษีในอัตราเดียวกันคือ ร้อยละ 16.5 แต่ถ้าไม่ได้ดำเนินการในรูปบริษัทจะเสียภาษีในอัตราร้อยละ 15 ผู้ที่ทำงานรับจ้างต้องเสียภาษีรายได้ ส่วนผู้ที่มียาได้จากทรัพย์สินต้องเสียภาษีทรัพย์สิน และถ้ามีรายได้ที่เกิดจากธุรกิจที่อยู่นอกฮ่องกงก็ไม่ต้องเสียภาษีแม้ว่าจะมีการโอนเงินส่วนนั้นเข้ามาในฮ่องกง ฮ่องกงจึงไม่มีปัญหาภาษีซ้อน ไม่มีการเก็บภาษีเงินปันผลและดอกเบี้ย และไม่มีการเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม

3. ภาคการเงินของฮ่องกงมีขนาดใหญ่ และมีนักการเงินการธนาคารที่มีความเชี่ยวชาญ นักลงทุนจึงสามารถหาเงินทุนได้โดยง่าย

4. ฮ่องกงไม่มีการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินตรา ไม่มีข้อจำกัดทั้งในด้านการนำเข้า และการส่งออกเงินตราต่างประเทศ นักลงทุนต่างชาติจะโอนเงินเมื่อใดก็ได้ ทำให้นักลงทุนมีความคล่องตัวในการประกอบธุรกิจสูง และมีผลต่อการตัดสินใจเพื่อให้ได้กำไรสูงสุด อย่างไรก็ตาม ฮ่องกงมีกฎหมายห้ามการฟอกเงินหรือโอนเงินเพื่อการก่อการร้าย ทางการฮ่องกงจึงสามารถที่จะยึดเงินที่โอนย้ายเพื่อการฟอกเงินหรือก่อการร้ายได้

5. ฮ่องกงมีกฎหมายแรงงานที่เข้มงวด และมีการกำหนดค่าจ้างขั้นต่ำที่ 28 เหรียญฮ่องกงต่อชั่วโมง หรือประมาณ 105 บาทต่อชั่วโมง มีกฎหมายจ้างแรงงานที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี เป็นคนงานประจำ และในกรณีที่มีการจ้างชั่วคราว ห้ามคนงานที่มีอายุระหว่าง 15-18 ปีทำงานเกิน 8 ชั่วโมงต่อวัน และห้าม คนงานที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปีทำงานล่วงเวลา ผู้ประกอบธุรกิจสามารถจ้างแรงงานต่างด้าวได้ แต่มีเงื่อนไขว่าจะต้องจ้างคนฮ่องกงก่อน เมื่อหาคนฮ่องกงไม่ได้จึงจะจ้างแรงงานต่างด้าวได้ ประกอบกับในระยะที่ผ่านมาการประท้วงของแรงงานเกิดขึ้นน้อยมาก เนื่องจากเมื่อมีปัญหาแรงงานเกิดขึ้น ทางการฮ่องกงจะเข้ามาดูแลให้คู่กรณีสามารถตกลงกันได้โดยเร็วและอย่างเสียเปรียบ ๆ เพื่อไม่ให้เสียบรรยากาศในการลงทุน

ผลประโยชน์ของไทยจากความตกลงการค้าเสรีระหว่างอาเซียนกับฮ่องกง

ฮ่องกงเป็นประเทศที่มีระบบการค้าเสรีมากที่สุดในโลก และมีมูลค่าการค้าการลงทุนระหว่างประเทศสูงมากเป็นอันดับที่ 13 ของโลก มูลค่าการค้าระหว่างประเทศไทยกับฮ่องกงมีแนวโน้มเติบโตอย่างต่อเนื่อง และไทยเป็นฝ่ายที่ได้ดุลการค้าฮ่องกงมาโดยตลอด (สร้อยญา ภาโสเม, 2554) สำหรับประเทศไทยเมื่อทำความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-ฮ่องกง แล้วการส่งเสริมการลงทุนจากฮ่องกงเข้ามาสู่ประเทศไทยจะมากขึ้นหรือไม่ มีประเด็นที่ควรพิจารณาคือ โดยทั่วไปนโยบายและกฎหมายการลงทุนที่จะเพิ่มความมั่นใจให้นักลงทุนในประเทศภาคี จะมีสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับเรื่องต่อไปนี้

1. ประเทศภาคีที่เป็นที่ลงทุนจะต้องให้การปฏิบัติต่อนักลงทุนของประเทศภาคีอื่นอย่างเป็นธรรม และเท่าเทียมกับนักลงทุนของประเทศภาคีที่เป็นที่ลงทุน จะต้องไม่เลือกปฏิบัติในการให้สิทธิประโยชน์ในการคุ้มครองการลงทุน การให้ความยุติธรรมในกระบวนการทางกฎหมายและการปกครอง

2. ประเทศภาคีที่เป็นที่ลงทุนจะต้องให้นักลงทุนจากประเทศภาคีอื่นโอนเงินทุนประเดิมและกำไรหรือเงินได้อื่น ออกจากประเทศอย่างเสรี แต่นักลงทุนก็ต้องปฏิบัติตามระเบียบกฎหมายก่อนการโอน ทั้งในด้านภาษี การล้มละลาย การทำผิดกฎหมาย

3. หากมีกรณีความเสียหายต่อการลงทุนที่เกิดจากการจลาจล การก่อความไม่สงบ และมีการชดเชยโดยภาครัฐ ก็ต้องให้การปฏิบัติต่อนักลงทุนของประเทศภาคีอย่างเท่าเทียมกัน

4. ประเทศภาคีจะต้องส่งเสริมการลงทุน โดยให้นักลงทุนจากประเทศภาคีได้รับสิทธิประโยชน์ที่ดึงดูดให้มาลงทุน ทั้งในด้านการให้ความสะดวกรวดเร็วในการพิจารณาการลงทุน การให้สิทธิพิเศษในด้านภาษี การสร้างบรรยากาศการลงทุนที่เหมาะสม การให้ความสะดวกในการโอนเงินการลงทุน การแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างประเทศ

ดังนั้นผลประโยชน์ของไทยจากความตกลงการค้าเสรีระหว่างอาเซียนกับฮ่องกง จึงมีดังต่อไปนี้

1. ความตกลงการค้าเสรีทำให้ทั้งสองฝ่าย มีกรอบกฎหมายที่ส่งเสริมให้ภาครัฐเข้ามามีส่วนช่วยให้ภาคเอกชนทำธุรกิจจนได้ประโยชน์ร่วมกัน ความตกลงการค้าเสรีทำให้ภาครัฐของทั้งสองฝ่ายมีภารกิจที่จะต้องเข้ามาร่วมมือกันมากขึ้น มีการพบปะกันมากขึ้นเมื่อภาครัฐพบปะกันมากขึ้น ย่อมผลักดันให้มีการเจรจาเพื่อให้เกิดการทำธุรกิจระหว่างกันจนเห็นผลตามความมุ่งหมายของความตกลงการค้าเสรี ยกตัวอย่างเช่น เมื่อมีความตกลงการค้าเสรี ก็ทำให้มีเวทีที่ฝ่ายหนึ่งจะแจ้งให้อีกฝ่ายทราบว่าข้อจำกัดบางอย่างเป็นสาเหตุให้การลงทุนต้องลดลง หากอีกฝ่ายเห็นด้วยก็จะแก้ไขกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคนั้นจนการลงทุนจากอีกฝ่ายเพิ่มขึ้นในที่สุด

2. ความตกลงการค้าเสรีจะเป็นตัวนำที่ทำให้ธุรกิจของทั้งฝ่ายไทย และฝ่ายฮ่องกงได้พบกันมากขึ้น เพราะทั้งสองฝ่ายทราบแล้วว่ามีการเปิดตลาดของภาครัฐของแต่ละฝ่ายอย่างไร จึงไม่ต้องเริ่มจากศูนย์ในความเป็นจริงทั้งสองฝ่ายก็มีสมคมการค้าที่พบปะหารือกันเป็นประจำ แต่เมื่อภาครัฐยังไม่มีกรอบการเปิดเสรี การพบกันจึงเป็นเรื่องของการทำธุรกิจ เมื่อมีความตกลงการค้าเสรี การพบกันของทั้งสองฝ่ายจะเป็นการต่อยอดสิ่งที่ธุรกิจเคยหารือกันโดยมีรูปแบบที่ชัดเจนขึ้น สองฝ่ายจะได้ใช้เวทีนี้ในการคิดร่วมกัน ชักนำให้แต่ละฝ่ายเห็นโอกาสทางการตลาดที่จะทำธุรกิจร่วมกัน ลงทุนร่วมกัน โดยอาศัยความชำนาญที่แต่ละฝ่ายมี ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกรอบการเปิดเสรีที่วางไว้

3. การอาศัยศักยภาพของฮ่องกง ฮ่องกงมีความเข้มแข็งทางด้านการค้า การเงิน การบริการการลงทุน ฝ่ายไทยอาจใช้ความตกลงการค้าเสรี เป็นตัวนำไปสู่ธุรกิจที่เจริญเติบโตได้ 2 แนวทางคือ

แนวทางแรก ธุรกิจของไทยต้องหากลยุทธ์ที่เหมาะสมในการทำธุรกิจร่วมกับฝ่ายธุรกิจของฮ่องกงโดยอาศัยศักยภาพของฮ่องกงให้เกิดประโยชน์กับฝ่ายไทย เพื่อความเติบโตทางธุรกิจ ในบางเรื่องฝ่าย

ไทยต้องอาศัยฮ่องกงตลอดไปเพราะไม่มีปัจจัยที่จะทำให้เกิดขึ้นในไทย แต่ในบางเรื่องฝ่ายไทยน่าจะใช้โอกาสนี้ในการเรียนรู้จากฮ่องกงจนสามารถนำมาประยุกต์กับสภาพแวดล้อมในไทยได้

แนวทางที่สอง ฝ่ายไทยโดยภาครัฐต้องร่วมมือกับภาคเอกชนในการพัฒนาโครงสร้างทางเศรษฐกิจหรือปรับเปลี่ยนกฎระเบียบจนฝ่ายฮ่องกงเห็นศักยภาพของไทย ฮ่องกงก็จะใช้ความเข้มแข็งที่มีอยู่เข้ามาร่วมกับไทยในการทำธุรกิจ จนเกิดประโยชน์ต่อเศรษฐกิจไทยโดยรวม

4. การลงทุนของฮ่องกง ฮ่องกงมีเงินทุนจำนวนมากที่จะลงทุนในต่างประเทศ หากไทยปรับปรุงการส่งเสริมการลงทุนให้สามารถชักจูงฮ่องกงมาลงทุนในไทยตามกรอบของความตกลงการค้าเสรี ก็จะช่วยให้เศรษฐกิจไทยเจริญเติบโตได้เร็วและมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, (2560). **อาเซียน-ฮ่องกง สรุปผลการเจรจาจัดทำความตกลง FTA แล้ว.**

เข้าถึงได้จาก <http://www.dtn.go.th/index.php/ข่าวประชาสัมพันธ์/item/อาเซียน-ฮ่องกง-สรุปผลการเจรจาจัดทำความตกลง-FTA-แล้ว-2.html>

ธัญลักษณ์ ทองรุ่มโพธิ์. (2554). **วิเคราะห์ความตกลงว่าด้วยการลงทุนอาเซียน ค.ศ. 2009 ศึกษาพัฒนาการเรื่องการเปิดเสรีการลงทุนอาเซียนและความพร้อมของประเทศไทยในการเข้าเป็นภาคี.** (วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์).

พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ.2520. (2520, 4 พฤษภาคม). **ราชกิจจานุเบกษา.** หน้า. 1-40.

สมจินต์ สันถรรพ์, โอม หะนันท์, พชนีย์ ธารเสนา และสุปราณี ธรรมพิทักษ์. (2556). **การศึกษามลกระทบและกลยุทธ์การเจรจาที่เหมาะสมสำหรับไทยต่อการเข้าเป็นภาคีของฮ่องกงในความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-จีน.** นนทบุรี: กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์.

สถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองฮ่องกง. (2560). **เศรษฐกิจ/ การเมือง.** เข้าถึงได้จาก www.thai-consulate.org.hk

สรัญญา ภาโส. (2554). **การวิเคราะห์การส่งออกและการนำเข้าสินค้าระหว่างไทยกับฮ่องกง.**

(วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง).

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2542). **พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2542.**

กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา.

Chocksuchart, T. (2011, September). Types and economic effects of economic integration.

RMUTP Research Journal, 4(2), 131.

ASEAN comprehensive investment agreement. (2013). Retrieved from

http://www.asean.org/storage/images/2013/economic/aia/ACIA_Final_Text_26%20Feb%202009.pdf

Association of Southeast Asian Nations n.d. **The ASEAN free trade area (AFTA).**

Retrieved from <http://asean.org/asean-economic-community/asean-free-trade-area-FTA-council/>

The ASEAN Secretariat. (2016). **ASEAN economic community chart book 2016.** Jakarta:

The ASEAN Secretariat.

The ASEAN Secretariat. (2016, September). **ASEAN statistical leaflet – selected key**

indicators. Retrieved from <http://www.aseanstats.org/asean-statistics-leaflet-selected-key-indicators-2016/>

Trade and Industry Department, The government of the Hong Kong special administrative region. (2016). **Hong Kong's Free Trade Agreements (FTAs)**. Retrieved from <https://www.tid.gov.hk/english/ita/FTA/index.html>